

**Aprobat prin decizia
Consiliului raional Rîșcani
Nr. 06/07
din 10 decembrie 2021**

**Strategia de Dezvoltare a Sectorului de
Tineret din Raionul
Rîșcani
pentru anii 2022-2026**

Cuprins

Lista de tabele	2
1. Introducere și rezumat executiv	3
1.1. Fișa de rezumat SDSTR	3
1.2. Contextul național și regional	3
1.3. Aprobarea strategiei	3
2. Introducere în planificarea strategică.....	5
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic.....	5
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea sectorului.....	6
2.3. Informații generale despre beneficiari	6
3. Profilul și analiza sectorului.....	7
3.1. Caracteristici generale.....	7
3.2. Sistemul educațional	8
3.3. Servicii Sociale	10
3.4. Asigurarea accesului la informare și libertatea opiniei tinerilor	10
3.5. Resurse disponibile sectorului de tineret	11
3.6. Analiza SWOT	12
4. Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret	13
4.1. Viziunea tinerilor	13
4.2. Cadrul și direcțiile strategice	14
1. Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret	17
1.1. Viziune.....	17
1.2. Cadrul și direcțiile strategice	17
1.3. Planul de Acțiuni	18

Lista de tabele

Tabel 1. Grupurile etnice din raionul Rîșcani 9	
---	--

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat SDSTR

Importanța cunoașterii cadrului de dezvoltare la nivelul unui teritoriu, sector ori domeniu este esențială în condițiile propunerii unor măsuri adecvate care să sprijine o evoluție durabilă și sustenabilă din toate punctele de vedere. Documentul care vine în sprijinul acestei planificări este cunoscut sub numele de „Strategie de dezvoltare”. Astfel, Strategia de dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Rîșcani pentru perioada anilor 2022-2026, pornește de la analiza situației existente la nivelul raionului în prezent pe sectorul de tineret, aceasta servind ca o fundamentare solidă a analizei SWOT. Prioritățile și direcțiile de dezvoltare în perioada 2022-2026 sunt un rezultat al Rapoartelor de analiză a Sondajului de opinie realizat pe un eșantion de 1020 tineri și a Raportului de analiză a Focus Grupurilor realizate în raionul Rîșcani pe un eșantion de 150 tineri, precum și a potențialului ce poate fi valorificat la nivel de sector, potențial ce poate fi cunoscut doar după o evaluare și corelare a tuturor punctelor slabe și oportunităților existente în prezent, elemente cuprinse în analiza SWOT.

Colectarea informațiilor și a datelor disponibile pentru analiza și evaluarea situației actuale pe sectorul de tineret a fost realizată de reprezentanții AO "Silent Generation" în cadrul Planului de activitate pentru anul 2021 al Direcției Învățământ Tineret și Sport Rîșcani. Reprezentanții Direcției și-au presupus identificarea informațiilor statistice din surse „specifice” (situații furnizate de Direcția Raională Învățământ, Tineret și Sport, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rîșcani, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, Direcția Ocuparea Forței De Muncă Rîșcani) și firesc prin chestionarea tinerilor din raion. Informațiile astfel obținute au fost centralizate și analizate prin utilizarea metodologiilor de analiză cantitativă și calitativă; este important de menționat faptul că s-a urmărit analiza informațiilor statistice pentru un anumit interval, respectiv 2015-2020, pentru a putea identifica trendul evolutiv și a putea previziona astfel o evoluție orientativă a acestora în perioada 2022-2026.

1.2. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret este un document tipizat care are la bază documentele de programare locală (Strategia de dezvoltare social-economică a raionului Rîșcani (2022-2026), Planul de Activități pentru anul 2021, domeniile prioritare care se regăsesc în Planul Strategiei naționale 2030 (Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2030" este în proces de elaborare), Planul de Acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret (2020) și programare internațională (Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030).

1.3. Aprobarea strategiei

O importanță deosebită o reprezintă și înțelegerea politicilor aplicate la nivel comunitar cât și intersectorial, respectiv a oportunităților de finanțare planificate, astfel încât să existe o sinergie între planurile de dezvoltare a raionului și viziunea de dezvoltare a sectorului precum și comunitară de creștere durabilă, sustenabilă și inteligentă. Astfel, în cadrul Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret 2022-2026 –se vor identifica prioritățile de dezvoltare și se vor stabili obiectivele specifice și acțiuni concrete, ținându-se cont atât de necesitățile pe sector cât și de

posibilitățile financiare la nivel regional și local. Un avantaj important oferit de existența unui astfel de document la nivel raional este reprezentat de faptul că strategia va justifica canalizarea eforturilor administrației publice raionale cât și celor locale către nevoile de dezvoltare identificate, asigurând astfel o utilizare mai eficientă a resurselor alocate la nivel raionului cât și la atragerea de resurse și granturi din partea altor finanțatori.

Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret din raionul Rîșnai pentru anii 2022-2026 reprezintă astfel un instrument de politică publică care va descrie mijloacele planificate pentru a răspunde nevoilor tinerilor din raion, urmărind creșterea calității activităților și serviciilor pe sectorul de tineret, precum și valorificarea tuturor resurselor disponibile.

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Metodologia de elaborare a prezentului document de programare presupune o „triangulare” a instrumentelor clasice metodologice, respectiv:

- a. Instrumente de analiză cantitativă;
- b. Instrumente de colectare a datelor/informațiilor;
- c. Instrumente de analiză calitativă.

Instrumentul de analiză cantitativă a fost sondajul de opinii, care s-a realizat pe un eșantion de 1020 tineri cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani, răspunsurile acumulate au fost analizate într-un raport de analiză și au stat la baza realizării a 10 Focus Grupuri în 7 localități din raion cu participarea a 150 tineri, rezultatele acestor activități au fost analizate de echipa de lucru și comasate într-un raport final prin trasarea scopurilor și obiectivelor pe domeniu, precum și recomandările de rigoare pentru o dezvoltare durabilă a sectorului de tineret.

Activitățile care au stat la baza elaborării profilului identitar al sectorului sunt:

- ☐ colectarea datelor statistice privind numărul și caracteristicile sectorului de tineret;
- ☐ colectarea datelor statistice privind procesele educaționale și implicarea tinerilor activități extracuriculare;
- ☐ colectarea datelor statistice privind resursele financiare disponibile și tendințele acestora pe domeniu;
- ☐ starea de spirit și mediul;

Profilul sectorului este structurat în 5 compartimente:

- ☐ Caracteristici generale;
- ☐ Sistemul Educațional;
- ☐ Servicii sociale;
- ☐ Accesul la informare;
- ☐ Resurse financiare;

Analiza situației existente se finalizează cu Analiza SWOT (puncte tari, puncta slabe, oportunități și amenințări), realizate în urma Focus Grupurilor petrecute cu tinerii din raion. Analiza a fost elaborată în baza profilului realizat.

Raportându-ne la instrumentele de analiză calitativă, influența acestora la nivelul conținutului documentului este deosebit de importantă întrucât aceasta este modalitatea de integrare a opiniei actorilor cheie relevanți pentru dezvoltarea ulterioară a sectorului. Astfel, au fost considerate atât rezultatele chestionarelor aplicate la nivelul raionului cât și focus grupurile realizate la nivelul unităților de învățământ, privind perspectiva viitoare de dezvoltare, cât și feedback-ul și opiniile transmise de către tineri pentru versiunea finală a Planului Strategic pentru anii 2022-2026.

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltare a sectorului

Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret din raionul Rîșcani este un document strategic pentru perioada anilor 2022-2026 care vine să coaguleze eforturile locale și cele naționale în procesul de dezvoltare a sectorului. Acest document este un rezultat al Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020, precum și a Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020.

La finele anului 2020 a fost planificată realizarea acțiunii 4 din plan ce prevede: Elaborarea Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 și actualizarea strategiilor raionale de tineret în baza Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 în cadrul Obiectivul general 1. Creșterea nivelului de implicare a tinerilor la procesul de consolidare a democrației participative, la inițiativa DÎTS Rîșcani cu suportul d-lui Igor Ciurea în Programul de suport pentru APL de nivelul II privind consolidarea capacităților de planificare bugetară pe componenta de tineret a fost elaborat Planul de activitate pentru anul 2021 a Direcției Tineret care include un set de acțiuni pentru dezvoltarea sectorului și prevede inclusiv elaboarea strategiei de dezvoltare a sectorului în raion.

2.3. Informații generale despre beneficiari

În conformitate cu legea Nr. 215 din 29.07.2016 cu privire la tineret, Strategia Raională este adresată tuturor tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14–35 ani, care locuiesc pe teritoriul raionului și constituie 19 779 tineri conform datelor BNS dintre care 10 324 persoane de gen masculin și 9 455 gen feminin, 4502 tineri din mediul urban și 15 277 tineri din mediul rural. Un element important în elaborarea strategiei a fost luarea în considerare a tuturor categoriilor sociale de tineri din zona de risc cât și a minorităților etnice. Astfel am urmărit includerea tuturor categoriilor de tineri care se află în situație dezavantajată sau de risc precum: tinerii din familii social – vulnerabile; tinerii din localitățile rurale marginalizate; tinerii din familii disfuncționale (monoparentale, orfani etc.); tinerii delincvenți; tinerii dependenți de substanțe; familii tinere. Strategia pune un accent sporit pe incluziunea socială, economică și psiho-emoțională a tinerilor precum și pe dezvoltarea abilităților și competențelor în procesul de orientare în carieră.

3. Profilul și analiza sectorului

3.1. Caracteristici generale

3.1.1. Date generale despre raion

Raionul Rîșcani este amplasat în regiunea de Nord a Republicii Moldova, la o distanță de 150 km de capitala republicii și la 39 Km de Bălți, al doilea cel mai mare oraș din republică.

Conform recensământului din anul 2019, numărul populației este de 66 500 locuitori, dintre care 19 779 sunt tineri cu vârsta cuprinsă între 14-35 ani. Cu o structură etnică foarte diversă, conform datelor recensământului din 2014 în raionul Rîșcani locuiesc 6 minorități etnice.

Raionul Rîșcani are o suprafață teritorială de 936 km² și include în jurisdicția sa 2 orașe și 53 sate.

Cu 35 instituții de învățământ, cu 43 de biblioteci, cu un centru de tineret la nivel de centru raional și un buget de 492,2 mii lei executați în anul 2020 pentru Tineret.

3.1.2. Situația socio-economică a tinerilor

Tinerii sunt prezentul și viitorul țării care motivează schimbările, stimulează modernizarea și dezvoltarea societății. Gândirea critică și inovatoare care se transformă în proiecte de succes ce îmbunătățesc și dezvoltă societatea per ansamblu, au de obicei la bază ideile revoluționare ale tinerilor.

Dacă este să ne referim la situația socio-economică actuală a tinerilor din r-ul Rîșcani și să analizăm datele statistice la moment, vedem că 2252 tineri care fac studiile și sunt în grija părinților, aceștia nu dispun de propriile venituri și bunuri imobile ori mobile. Conform datelor statistice de la BNS actualmente ponderea tinerilor antreprenori este de 14,15% din numărul antreprenorilor ceea ce reprezintă 65

Tabelul 1. Grupurile etnice din raionul Rîșcani

Grup etnic	Populație	% Procentaj*
Băștinași declarați Moldoveni	50,391	72.55%
Băștinași declarați Români	777	1.12%
Ucraineni	15,632	22.51%
Ruși	1,726	2.49%
Țigani	602	0.87%
Găgăuzi	61	0.09%
Bulgari	60	0.09%
Polonezi	42	0.06%
Alții	163	0.23%

tineri antreprenori activi conform datelor din 2020. aproximativ 2% din tineri anual pleacă peste hotare, dintre cei plecați cam 25% nu mai revin, astfel doar în ultimii 3 ani, conform datelor BNS, au plecat peste hotare aproximativ 1200 tineri din raionul Rîșcani, dintre care aproximativ 300 sau stabilit acolo, marea majoritatea în cautarea unui serviciu și trai mai bun, o mică parte din ei sunt plecați la studii (România, Rusia, ș.a.). Conform datelor prezentate de Direcția Ocuparea Forței de Muncă în Rîșcani în 2021 au statut de șomer alți 97 tineri.

3.1.3. Încadrarea în câmpul muncii

Încadrarea tinerilor în câmpul muncii și asigurarea acestora cu un serviciu după finalizarea ciclurilor educaționale reprezintă atât stabilitatea economică cât și cea demografică a statului. Conform Articolului 5, alineat (1) și (2) al legii Nr. 215 din 29.07.2016 cu privire la tineret, statul se obligă să contribuie la promovarea antreprenoriatului și facilitarea procesului de angajare în câmpul muncii a tinerilor. Actualmente conform datelor prezentate de BNS din cei 16 893 tineri cu vârsta de peste 18 ani, apți de muncă sunt 16 396 tineri, alții 365 fac studii liceale ori profesional tehnice în raion. Din numărul total de tineri rămași, alții 97 tineri conform datelor prezentate de Direcția Ocuparea Forței de Muncă în Rîșcani în 2021 au statut de șomeri, dintre care 8 - plasați în câmpul muncii, 3- absolvenți ai cursurilor de formare profesională, 9 - beneficiari de ajutor de șomaj, 2 - au beneficiat de indemnizație de stimulare a mobilității forței de muncă.

3.1.4. Migrația

Migrația este un domeniu cu impact și efecte enorme pentru toată țară, exodul de forță de muncă, de creier prezintă proporții foarte mari. Problema devine și mai gravă datorită faptului că pleacă în mare parte anume tinerii, o mare parte pleacă și se stabilesc cu traiul astfel îmbătrânește populația țării și dispare și forța de muncă. Conform datelor statistice, anual din țară pleacă în medie peste 22 mii tineri cu vârsta cuprinsă între 14-35 ani, ori această cifră reprezintă aproximativ 0,85% din populația țării și 2% din numărul tinerilor care pleacă anual peste hotare în căutarea unei vieți mai bune, în căutarea posibilităților economice. Dintre acești tineri aproximativ 25% se stabilesc cu traiul acolo și nu doresc să revină.

Această problemă afectează în egală măsură și raionul Rîșcani care la capitolul migrație nu se evidențiază sub nici o formă de proporțiile naționale. Dacă este să facem referire în cifre, numărul tinerilor care emigrează anual din raion, conform acestor indicatori de la BNS reprezintă 396 tineri anual care pleacă și care pe parcursul a 9 din 12 luni se află în medie peste hotare, dintre aceștia 25% adică 100 se stabilesc acolo și nu mai revin.

3.2. Sistemul educațional

3.2.1. Educațional formală/instituțiile de învățământ

Sistemul educațional din raionul Rîșcani este format din 2 niveluri, învățământul secundar general și învățământul secundar profesional. Învățământul general este reprezentat de 24 gimnazii, 8 licee, o școală primară, instituții de învățământ în care își fac studiile 1464 tineri cu

vârsta cuprinsă între 14-18 ani și activează 605 cadre didactice. În timp ce învățământul secundar profesional este format dintr-un colegiu și o școală profesională în care își fac studiile 788 elevi și activează 75 pedagogi.

Învățământul liceal din raion este format din 33 de instituții, dintre care 6 cu profil real și 27 cu profil uman, în cadrul cărora își fac studiile 470 elevi. Învățământul secundar profesional format din cele 2 instituții oferă o gama largă de profesii și specialități pentru tinerii din raion, astfel Școala Profesională educă viitori croitori confecționar de îmbrăcăminte, operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor, electrogazosudor-montator, tractorist-mașinist în producția agricolă, mecanic auto-conducător auto, electrician în construcții, aici își fac studiile 275 elevi. În timp ce Colegiul agroindustrial instruieste tinerii pentru următoarele profesii: contabilitate, merceologie, turism, tehnologia panificației, tehnologia produselor cosmetice și medicinale, mașini și aparate în industria alimentară și are un număr de 513 elevi.

3.2.2. *Educația non-formală/ Centrul de tineret*

Un alt domeniu cu rol important în promovarea educației și valorilor în rândul tinerilor îl reprezintă sistemul educațional non-formal, care este actualmente promovat la nivel de raionul Rîșcani de Centrul de Tineret Rîșcani. Această instituție publică dispune de spațiu pentru ședințe, instruiți, dotare tehnică și materială, în cadrul centrului activează doi specialiști în domeniul de tineret și dispun de un buget anual pentru activități de formare non-formală a tinerilor din raion. Conform raportului de activitate pentru anul 2020 centrul a fost frecventat de 15 voluntari, membri ai echipei centrului și peste 150 tineri în cadrul a 35 activități diverse.

3.2.3. *Voluntariatul/ Societatea civilă*

Voluntariatul și implicarea tinerilor în diferite proiecte și inițiative civice contribuie și ele în mare măsură la educarea într-un spirit non-formal al tinerilor din raion și promovarea activismului civic în rândul tinerilor. În anul 2020 pe teritoriul raionului Rîșcani au fost active cel puțin 5 asociații obștești care implementează diferite proiecte inclusiv pe sectorul de tineret. Actualmente la nivel de raion sunt constituite și activează ca organe reprezentative Consiliul Raional al elevilor, Consiliul raional al Tinerilor, este activ Fondul pentru Tineri Rîșcani dar și alte entități și grupuri de tineri care înglobează în cadrul activităților pe care le realizează peste 700 tineri din raion în diverse traininguri, instruiți, activități de salubritate, plantare, astfel contribuind la valorificarea sectorului și dezvoltarea potențialului uman din raion.

La capitolul instituție gazdă de voluntari raionul are de suferit, ori actualmente nu există nici o organizație ce deține statutul de instituție gazdă de voluntari, cu un program amplu de voluntariat și certificare ministerială conform rigorilor legale.

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile de tineri

Conform informațiilor livrate de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rîșcani actualmente în raionul Rîșcani la direcție sunt înregistrați 497 tineri cu diferit grad de dizabilitate și 416 familii de tineri care se includ în categoria familiilor social vulnerabile. Dintre aceștia sunt 158 de tineri cu grad sever de dizabilitate și care au nevoie de îngrijiri speciale și dotări corespunzătoare pentru ai integra în societate. Alții 191 au un grad accentuat această categorie fiind mai puțin expusă problemelor de integrare din cauza condițiilor tehnice, dar la un loc cu cei 148 tineri cu un grad mediu de dizabilitate, au nevoie de sprijin și consiliere, precum și integrare în societate. O altă problemă este reprezentată de către familiile social vulnerabile care actualmente sunt în număr de 416 în raion, aici se cere intervenția statului și a organelor împuternicite pentru a crea condiții și a facilita procesul de integrare.

3.3.2. Servicii Sociale pentru tineri- Cultura- Ocrotirea sănătății

În Raionul Rîșcani sunt dezvoltate o serie de servicii sociale care sunt prestate pentru cetățeni, inclusiv pentru copii și tineri. La moment sunt dezvoltate servicii de asistență parentală, trupe mobile de intervenție dar și centre de plasament. Pentru copiii cu dizabilități în or. Rîșcani a fost lansat Centrul Phoenix în anul 2015 care activează până în prezent. De serviciile prestate de centru beneficiază anual peste 400 de copii. De moment în raion de servicii sociale beneficiază tineri.

Viața culturală din raion este asigurată de 43 case de cultură. În raion sunt 20 de cercuri de dans și muzică. În orașul Rîșcani activează Școala de Arte în care învață 310 copii și tineri. La nivel raional se organizează constant activități culturale, concerte și concursuri cu implicarea tinerilor.

Dreptul la sănătate constituie unul din drepturile fundamentale ale omului. Articolul 25 al Declarației Universale a Drepturilor Omului exprimă dreptul la un nivel de trai care să asigure sănătatea și explicit accesul la îngrijire medicală. Articolul 36 al Constituției Republicii Moldova, referindu-se la dreptul ocrotirii sănătății, stipulează atât garantarea acestui drept cât și obligativitatea statului în a asigura minimumul asistenței medicale. Astfel, la nivelul raionului Rîșcani ocrotirea sănătății se realizează în conformitate cu toate cerințele naționale.

3.4. Asigurarea accesului la informare și libertatea opiniei tinerilor

Accesul la informare și libertatea opiniei este un alt domeniu relevant în analiza proceselor care au loc pe domeniul de tineret. Dacă la capitolul informarea tinerilor putem spune că lucrurile în raion stau suficient de bine, ori actualmente avem 43 biblioteci funcționale dintre care 30 sunt parte a proiectului NovaTeca, în cadrul căruia bibliotecile au fost dotate cu cărți, mobilier dar și tehnică de birou - calculatoare, printere,

acces la internet. Tinerii au acces liber și pot beneficia de toate condițiile și prioritățile pe care le oferă bibliotecile, de a se informa, naviga și a avea acces la literatură modernă dar și la informații de ultimă oră. Pe lângă rețeaua raională de biblioteci mai există și o rețea de organizații nonguvernamentale atât locale cât și regionale care realizează sistematic campanii de informare, activități de conștientizare și instruire a tinerilor pe diferite domenii de interes pentru aceștia. Doar în anul 2020 au fost implementate un șir de proiecte în acest sens: Proiectul „Generația Z” ce a contribuit la consolidarea organelor de autogovernanță a tinerilor din localitățile raionului, „Fondul pentru Tineri Rîșcani” care pe lângă campaniile de informare, instruirile realizate, au mai avut și un program de granturi în cadrul căruia au fost implicați peste 700 tineri în activitățile menționate.

Situația este mai proastă la capitolul implicare în procesele decizionale, ori actualmente la nivel de raion există Consiliul raional de Elevi, și cel al tinerilor, structuri de autogovernanță a tinerilor care au fost create și din care fac parte peste 40 tineri din raion, din diferite localități cu vârsta cuprinsă între 15 și 22 ani, dar care nu au reușit să se impună ca organe funcționabile pe care atât APL-urile cât și instituțiile reprezentative sectorului, să le acorde atenția și rolul cuvenit.

3.5. Resurse disponibile sectorului de tineret

Resursele disponibile pe ori care domeniu, determină în mare parte atât aspirațiile cât și rezultatele ce vor fi atinse. Analizând rapoartele de cheltuieli pe componenta tineret, putem observa o ușoară creștere atât a resurselor bugetate cât și celor consumate realmente. Astfel în anul 2019 avem un buget executat de 420 mii lei, anume pe domeniul tineret, contul 8603, în anul 2020 suma executată este de 492 mii, cu 15% mai mult decât anul anterior, totuși această sumă constituie doar 0.259% din bugetul total executat pentru anul 2020. Cu o medie de 24,88 lei per tânăr și un potențial suficient pentru a investi mai mult în domeniu și a dezvolta sectorul de tineret, ori odată cu aprobarea strategiei de dezvoltare a sectorului, necesitățile vor crește substanțial.

Pentru anul 2021 pentru activități de tineret sunt planificați 519,2 mii lei dintre care 249,2 mii lei pentru desfășurarea activității centrului de tineret și alții 270 mii lei pentru activități de tineret, cu 5% mai mult decât pentru anul 2020. Observăm o tendință de creștere a resurselor planificate pentru activitățile de tineret, odată cu bugetul planificat crește și costul mediu pe tânăr, acesta ajunge să fie pentru anul 2021 în valoare de 26,25 lei per tânăr conform bugetului planificat, dar observăm o ușoară scădere a ponderii din bugetul planificat, astfel avem planificate doar 0.252% din bugetul raional aprobat pentru anul 2021.

În afară de resursele bugetare planificate și disponibile pe sectorul de tineret, organizațiile de tineret din raion mai pot beneficia de resurse extrabugetare din granturi naționale ori internaționale, care pentru sectorul de tineret sunt disponibile. Astfel grupurile de inițiative ale tinerilor și organizațiile de tineret mai pot aplica la programul de granturi ale Ministerului de tineret, disponibile sunt foarte multe programe mici pe domeniul media, justiție, activism civic, democrație participativă.

3.6. Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației pe domeniul de tineret din Rîșcani.

O analiză complexă la nivel intern scoate în evidență punctele tari și punctele slabe ale comunității, iar cea la nivel extern se concentrează pe oportunitățile și riscurile cele mai importante.

Analiza SWOT a fost realizată în procesul de planificare strategică.

Tabelul 2. Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existența unui nucleu de tineri activi și implicați, dornici de realizare a schimbărilor pe sector în anumite localități ▪ Administrația publică locală și raională deschisă spre dezvoltarea sectorului de tineret ▪ Resurse bugetate pentru sectorul de tineret ▪ Acces la studii gimnaziale, liceale, de specialitate ▪ Existența centrului de tineret raional ▪ Existența spațiilor publice libere care pot fi amenajate în centre de tineret ▪ Implicarea tinerilor în activități economice ▪ Existența programelor naționale și internaționale pe domeniul de tineret ▪ Profesori cu grad înalt de calificare ▪ O viață culturală bogată ▪ Existența unei relații satisfăcătoare de comunicare a tinerilor cu APL-ul ▪ Existența organizațiilor neguvernamentale active ▪ Desfășurarea în parteneriat a activităților culturale locale și regionale ▪ Existența unei rețele de voluntari activi ▪ Existența rețelelor de autoguvernare locală a tinerilor 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resurse limitate pentru realizarea activităților de tineret ▪ Lipsa nucleelor de tineri active la nivel de toate localitățile din raion ▪ Insuficiența specialiștilor locali calificați pe domeniul de tineret ▪ Lipsa locurilor de agrement amenajate pentru tineri ▪ Insuficiența locurilor bine amenajate și dotate de practicare a sportului ▪ Insuficiența locurilor de muncă ▪ Emigrarea tinerilor ▪ Lipsa spațiilor amenajate și dotate destinate activităților de tineret ▪ Suport informațional scăzut pentru tinerii din localitățile rurale ▪ Insuficiența organizațiilor nonguvernamentale în raion ▪ Lipsa instituțiilor gazdă de voluntari ▪ Existența fenomenului corupției la nivel local și național ▪ Acutizarea problemelor legate de fenomenul bullying-ului în instituțiile de învățământ ▪ Vârsta înaintată a personalului didactic, lipsa specialiștilor noi ▪ Pasivitatea tinerilor legat de procesul decizional – rata de

OPORTUNITĂȚI	participare a tinerilor în procesele electorale RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informarea și implicarea tinerilor în luarea deciziilor la nivel de localități și raion ▪ Atragerea sau implicarea agenților economici în dezvoltarea proiectelor locale ▪ Dezvoltarea afacerilor inovative de către tineri ▪ Dezvoltarea centrelor de tineret ▪ Creșterea calității învățământului prin intermediul schimbului de experiențe, parteneriatelor și proiectelor cu finanțare internă și externă ▪ Crearea mai multor zone de agrement ▪ Îmbunătățirea serviciilor medicale și sociale de calitate ▪ Existența posibilități de atragere a fondurilor străine și naționale ▪ Valorificarea potențialului tineretului talentați ▪ Sporirea colaborării dintre APL și tineri ▪ Valorificarea programelor de stat cu finanțare pentru tineri ▪ Existența programelor internaționale și naționale de suport pentru tineri 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa motivației de implicare a tinerilor ▪ Schimbarea priorităților din partea Administrației Publice Locale cât și Naționale. ▪ Criza economică în țară ▪ Migrația tinerilor ▪ Poluarea mediului ambiant ▪ Schimbări în domeniul legislativ la nivel național ▪ Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate factorilor de mediu, a alimentației proaste etc ▪ Epidemii și pandemii care pot afecta dezvoltarea sectorului ▪ Agravarea fenomenului de optimizare în domeniul învățământului

4. Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret

4.1. Viziunea tinerilor

Viziunea tinerilor din raionul Rîșcani este în spiritul dezvoltării durabile și multilaterale a sectorului, prin o mai bună și eficientă valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor pe domeniu, prin dezvoltarea unei rețele raionale de centre de tineret, stabilirea unui plan comun de acțiuni sistematice pe diferite domenii de interes pentru tinerii din raion.

Atât Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret, cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare trebuie să țină cont atât de interesele tinerilor cât și a fiecărei comunități de tineri în parte.

Misiunea APL de nivelul II este în realizarea viziunii de dezvoltare a sectorului, transformând-o în una atractivă și în ascensiune, prin crearea condițiilor pentru dezvoltarea centrelor de tineret, garantarea cofinanțării inițiativelor, implicării tinerilor în procesul decizional, prestarea serviciilor de calitate pentru toți tinerii indiferent de vârstă, poziție socială, etnie.

Pentru realizarea viziunii și misiunii se vor asigura următoarele valori:

• Profesionalism	• Implicare
• Excelență	• Idei de inovare
• Onestitate	• Cooperare
• Transparență	• Concurență
• Responsabilitate	• Stimulare
• Corectitudine	• Egalitate
• Perseverență	

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Principiile de dezvoltare strategică

Principalele principii ale strategiei de dezvoltare durabilă sunt:

- ✓ **Durabilitate** - conceptualizarea și elaborarea unei strategii și a unui plan de acțiuni viabil, axat pe problemele cu care se confruntă tinerii, ce are la bază o viziune clară și de durată privitor la soluționarea acestora;
- ✓ **Generalitate** - vizează un șir de probleme și situații cu care se confruntă toți tinerii din raion, indiferent de vârstă, sex, etnie ori loc de trai- sat/oraș;
- ✓ **Sprijin financiar** - să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;
- ✓ **Sistematizare** – elaborarea unui cadru instituțional bine pus la punct pe domeniul de tineret, cu mecanisme și resurse ce vor permite asigurarea durabilității;
- ✓ **Buna administrare** - reacția eficientă și efectivă la problemele tinerilor din raion prin responsabilizarea autorităților centrale, locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiective generale

Principalele obiective ale Strategiei de dezvoltare a sectorului de Tineret din raionul Rîșcani:

- Promovarea conceptului și principiilor de educație non-formală în raionul Rîșcani;

- Lansarea centrelor de tineret regionale și consolidarea capacităților celor existente prin asigurarea cu spații, resurse umane și financiare necesare;
- Formare profesională și abilitare economică a tinerilor;
- Formare și educare civică;
- Promovarea incluziunii sociale în rândul tinerilor.

Consolidarea capacității instituționale

Condițiile care stau la baza unei dezvoltări rapide sunt susținerea și participarea activă, respectarea legilor și onoarea obligațiilor Consiliului raional, precum și implicarea tinerilor la luarea deciziilor ce îi vizează și privește soluționarea problemelor cu care se confruntă.

Consiliul raional este puntea de legătură între tinerii din raion și celelalte instituții și direcții ale statului, ce are drept responsabilitate dezvoltarea unui sistem și a unui mecanism funcțional ce contribuie la dezvoltarea sectorului și la atingerea autonomiei de gestiune în activitate prin consolidarea cadrului instituțional.

Activitatea publică va fi orientată spre:

- ❖ Sprijinirea dezvoltării conceptului și principiilor non-formale la nivel de raion;
- ❖ Susținerea dezvoltării rețelei de centre de tineret;
- ❖ Sporirea responsabilității persoanelor cu funcții de răspundere cu privire la funcționarea instituțiilor de domeniu și calitatea serviciilor prestate;
- ❖ Controlul strict a bugetului disponibil și a utilizării resurselor conform destinației;
- ❖ Stimularea implicării active și permanente a tinerilor în procesul decizional.

Consolidarea finanțelor publice:

- 🔥 Asigurarea cu surse financiare a măsurilor și inițiativelor tinerilor în vederea satisfacerii necesităților de dezvoltare personală;
- 🔥 Întreprinderea măsurilor concrete pentru atragerea investițiilor pe domeniu și menținerea echilibrului bugetar;
- 🔥 Susținerea dezvoltării antreprenoriatului în rândul tinerilor ca motor de creștere economică

Stabilirea și promovarea parteneriatului:

- Sprijinirea organizațiilor nonguvernamentale;
- Participarea la proiecte investiționale comune cu sectorul economic în domeniile social, cultural și de mediu.

Consolidarea managementului instituțional în domeniul tineret prin:

a) Dezvoltarea managementului resurselor umane

- Preocuparea APL și Direcției privitor la angajarea de specialiști calificați pe domeniu și pregătirea continuă a acestora.

b) Dezvoltarea nivelului de pregătire profesională

- Stabilirea necesităților și oportunităților de instruire;
- Corelarea necesităților cu potențialul uman existent;

c) Folosirea eficientă a resurselor umane

- Implementarea unui sistem de management al calității
- Personalul trebuie să lucreze pe domenii de activitate bine definite;
- Fiecare angajat va lucra pe taskuri individuale, bine determinate.

d) Creșterea responsabilității și a independenței profesionale

- Conștientizarea importanței activității fiecărui angajat la dezvoltarea sectorului;

e) Schimbarea de fond a raportului dintre instituții și tineri

- ✓ Serviciile trebuie să fie orientate spre tineri;
- ✓ Eliminarea blocajelor birocratice cu care se confruntă tinerii;
- ✓ Întărirea și extinderea cadrului de participare a tinerilor la procesul decizional;
- ✓ Crearea unei strategii de comunicare cu tinerii;

f) Realizarea unui sistem de monitorizare a calității serviciilor prestate

- Administrarea eficientă a resurselor disponibile, conform principiului cost/beneficiu;
- Dezvoltarea sectorului prin atragerea de proiecte și programe cu finanțare nerambursabilă.

g) Dezvoltarea managementului informațiilor

- ❖ Corelarea și integrarea bazelor de date din instituții;
- ❖ Analizarea nevoilor în domeniu software.

1. Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret

1.1. Viziune

Dezvoltarea durabilă și multilaterală a sectorului de tineret din raionul Rîșcani, prin o mai bună și eficientă valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor pe domeniu în procesul de dezvoltare a unei rețele raionale de centre de tineret care activează în baza unui plan de acțiuni sistemice ce contribuie la dezvoltarea sectorului și atingerea obiectivelor individuale ale fiecărui tânăr.

1.2. Cadrul și direcțiile strategice

Direcția strategică 1. Promovarea conceptului și principiilor educației non-formale în raionul Rîșcani;

Obiectiv specific 1.1. Promovarea conceptului de educație non- formală;

Obiectiv specific 1.2. Promovarea principiilor educației non-formale

Obiectiv specific 1.3. Crearea rețelei raionale a lucrătorilor în domeniul tineretului

Direcția strategică 2. Lansarea centrelor de tineret regionale și consolidarea capacităților celor existente

Obiectiv specific 2.1. Lansarea centrelor de tineret locale

Obiectiv specific 2.2. Implicarea structurilor locale în cadrul Rețelelor Naționale din sector

Obiectiv specific 2.3. Sistematizarea activităților pe sector

Direcția strategică 3. Orientare profesională și abilitare economică a tinerilor

Obiectiv specific 3.1. Promovarea conceptului orientare profesională în r-ul Rîșcani

Obiectiv specific 3.2. Crearea rețelei raionale a tinerilor antreprenori

Obiectiv specific 3.3. Stimularea spiritului economic și promovarea antreprenoriatului în rândul tinerilor

Obiectiv specific 3.4. Realizarea programului de granturi pentru lansarea afacerilor în rândul tinerilor

Direcția strategică 4. Educație civică a tinerilor

Obiectiv specific 4.1. Creșterea gradului de implicare civică

Obiectiv specific 4.2. Consolidarea organelor de autoguvernare a tinerilor

Obiectiv specific 4.3. Dezvoltarea competențelor de atragere de granturi în raion

Obiectiv specific 4.4. Promovarea democrației participative

Obiectiv specific 4.5. Promovarea voluntariatului

Directia strategică 5.**Promovarea incluziunii sociale în rândul tinerilor**

Obiectiv specific 5.1. Sporirea gradului de coeziune socială între tineri și diminuarea fenomenului bullying-ului în rândul tinerilor

Obiectiv specific 5.2. Promovarea conceptului de incluziune socială în rândul tinerilor

Obiectiv specific 5.3. Adaptarea infrastructurii sociale pentru creșterea gradului de accesibilitate a clădirilor în special a instituțiilor de învățământ

1.3. Planul de Acțiuni**Directia strategică 1.**
raionul Rîșcani**Promovarea conceptului și principiilor de educație non-formală în**

Obiectiv specific 1.1. Promovarea conceptului de educație non formală

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Campanii de informare	2022-2026	• ONG, APL II	• 25 activități • 7500 tineri informați	5000 anual	Buget Local; Granturi;
2. Ziua educației non-formale în instituțiile de învățământ	Anual	• Lucrătorul de tineret • Profesorul de educație civică •	• 34 instituții implicate; • 5 acțiuni realizate	15.000	Buget Central; Granturi Externe; Buget Local

Obiectiv specific 1.2. Promovarea principiilor educației non formale

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Sesiuni de formare pentru lucrătorii de tineret	Anual	• ONG • DITS • APL II	• O sesiune • 30 beneficiari	35.000	Fondul ecologic; Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Sesiuni de formare pentru profesorii de educație Civică	Anual	• DITS • ONG	• O sesiune • 34 beneficiari	38.000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3. Sesiuni de formare pentru Directorii Adjuncți pe Educație	Anual	<ul style="list-style-type: none"> DITS ONG 	<ul style="list-style-type: none"> O sesiune 34 beneficiari 	16.000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Sesiuni de formare pentru tineri, activiști locali	Anual	<ul style="list-style-type: none"> ONG APL II CRT 	<ul style="list-style-type: none"> O sesiune 25 tineri participanți 	3.000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 1.3. Crearea rețelei raionale a lucrătorilor în domeniul tineretului

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Crearea registrului raional al lucrătorilor de tineret	2022	<ul style="list-style-type: none"> DITS CRT 	<ul style="list-style-type: none"> O bază de date creată 	1000	Bugetul Local
2. Realizarea și aprobarea regulamentului de funcționare a rețelei	2023	<ul style="list-style-type: none"> DITS APL II 	<ul style="list-style-type: none"> O rețea creată Un regulament aprobat 30 membri 	5000	Bugetul Local
3. Ședințe trimestriale de coordonare	2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> DITS 	<ul style="list-style-type: none"> Minim 8 ședințe realizate 30 participanți 	20,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Realizarea și prezentarea rapoartelor de activitate a rețelei	2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> 4 raporte prezentate public 4 activități organizate 	12,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Directia strategică 2.

Lansarea centrelor de tineret regionale și consolidarea capacităților celor existente

Obiectiv specific 2.1. Lansarea centrelor de tineret locale

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Campanie de conștientizare în cadrul APL-urilor	2022 – 2023	<ul style="list-style-type: none"> • APL II • APL I • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 campanii realizate • 10 APL-uri informate 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Crearea structurilor locale de voluntari	2022 – 2024	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 echipe de voluntari create • Minim 100 de tineri implicați 	25,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Campanie de Advocacy – O localitate un Centru de Tineret	2023 – 2024	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG • CRT 	<ul style="list-style-type: none"> • O campanie de advocacy realizată • Minim 500 tineri implicați • 5 APL-uri implicate 	5,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Dezvoltarea Centrelor de Tineret locale	2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL II • APL I • DITS • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 Centre de Tineret noi create 	350.000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
5. Capacitarea Centrelor de tineret	2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • APL II • ONG • CRT 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 8 sesiuni de instruire • Documentația internă a 3 Centre aprobata • Minim 6 lucratori instruiți 	120,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 2.2. Implicarea structurilor locale în cadrul Rețelelor Naționale din sector

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Implicarea Consiliilor	2022 – 2026	<ul style="list-style-type: none"> • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 3 Consilii 	25,000	Fonduri externe;

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
Elevilor în Rețeaua Națională al CE		<ul style="list-style-type: none"> • ONG • APL II 	devin membre <ul style="list-style-type: none"> • Minim 20 de activități comune realizate 		Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Implicarea Consiliului Raional al Tinerilor (CRT) în Rețeaua Națională	2022 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS • APL II 	<ul style="list-style-type: none"> • CRT devine membru cu drepturi depline • CRT beneficiază de suport din partea reșelei • Minim 3 activități anuale realizate în comun 	25,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Implicarea ONG-urilor locale în cadrul CNTM	2022 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • APL II 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 4 organizații devin membre • Minim 10 activități realizate anual în parteneriat 	10,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 2.3. Sistematizarea activităților pe sector

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Elaborarea planului comun de acțiuni pe sectorul de tineret	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG • CRT 	<ul style="list-style-type: none"> • Plan elaborat 	10,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Elaborarea setului de activități comune	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS • CRT 	<ul style="list-style-type: none"> • Set de activități aprobat 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3. Elaborarea hărții și viziunii strategice a acțiunilor de tineret		<ul style="list-style-type: none"> • APL II • DITS • ONG 	•		Bugetul Local Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Direcția strategică 3. Orientare profesională și abilitare economică a tinerilor

Obiectiv specific 3.1. Promovarea conceptului orientare profesională în r-ul Rîșcani

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Instruirea profesorilor de educație civică	2022 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 sesiune • 34 beneficiari 	25,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Consolidarea relațiilor de parteneriat cu Instituțiile de Învățământ Superior	2022 – 2026	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 acorduri semnate • 3 campanii comune de informare a absolvenților 	35,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Sesiuni de informare a absolvenților – Profesia Ta cu referire la toate profesiile solicitate pe piața muncii și subtilitățile acestora	2022- 2025	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DOFM 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 campanie relizată anual • Minim 20 de activități realizate anual • Minim 20 de specialiști implicați • Minim 500 de tineri informați anual 	25,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4. Campania "Săptămâna Profesiilor"	2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> DITS APL II 	<ul style="list-style-type: none"> 4 activități 2000 tineri implicați 	25,000	

Obiectiv specific 3.2. Crearea rețelei raionale a tinerilor antreprenori

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Crearea registrului Tinerilor Antreprenori	2022	<ul style="list-style-type: none"> ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> Un registru creat 	1,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Realizarea și aprobarea regulamentului de funcționare a rețelei	2022	<ul style="list-style-type: none"> APL II DITS ONG 	<ul style="list-style-type: none"> O rețea creată Un regulament aprobat 20 membri 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Campanii de promovare a tinerilor antreprenori	2023 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> DITS APL II ONG CRT 	<ul style="list-style-type: none"> 3 campanii realizate 20 de tineri antreprenori implicați 1500 de tineri informați 	24,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Realizarea și prezentarea rapoartelor de activitate a rețelei	2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> 4 raporte prezentate public 4 activități organizate 	4000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 3.3. Stimularea spiritului economic și promovarea antreprenoriatului în rândul tinerilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Includerea componentei antreprenoriale în activitatea Centrului de Tineret	2022 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> Plan de acțiuni elaborat 	15,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2. Implicarea în procesul de promovare a programelor existente: ODIMM, TEKWILL	2022 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Campanii de promovare • 	5000	Bugetul Local Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Instruirea profesorilor de educație civică în domeniul antreprenoriatului	2022	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 sesiune • 34 beneficiari 	35,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Campanii de Informare a Tinerilor – Săptămâna Antreprenoriatului	2023 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • Secția economie și atragere de investiție • Centru de tineret 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 campanii • 2000 tineri implicați 	24,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 3.4. Realizarea programului de granturi pentru lansarea afacerilor în rândul tinerilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Elaborarea Programului de suport financiar pentru încurajarea și dezvoltarea întreprinderilor în rândul Tinerilor	2022	<ul style="list-style-type: none"> • Direcția finanțe • CRT • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Program elaborat 	Nu implică cheltuieli financiare	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Aprobarea Programului de suport	2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • APL II • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Program aprobat 	Nu implică cheltuieli financiare	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Implementarea Programului de suport	2024 - 2026	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 programe implementate • 6 afaceri susținute 	Din contul și în limitele bugetului	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
				raional, donatori externi, buget ONG-uri;	

Direcția strategică 4. Educare civică a tinerilor

Obiectiv specific 4.1. Creșterea gradului de implicare civică a tinerilor

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Stabilirea parteneritelor cu Sectorul Asociativ și instituții abilitate	2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • APL II • DITS • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 20 Parteneriate 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Facilitarea accesului organizațiilor de tineret în cadrul instituțiilor de învățământ	2022	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • CRT • CRTR • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • 34 administrații ale instituțiilor de învățământ informate 	Nu implică cheltuieli financiare	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
		•	•		

Obiectiv specific 4.2. Consolidarea organelor de autoguvernare a tinerilor

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Fortificarea Consiliilor de Elevi (CE) în toate instituțiile de învățământ	2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG • CLE 	<ul style="list-style-type: none"> • 34 CE create și capacitate • 34 CE au documente interne • 2 sesiuni de instruire organizate 	80,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Extinderea activității Consiliului Raional al Tinerilor (CRT)	2022	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • CRTR • ONG 	<ul style="list-style-type: none"> • Toate cele 28 de Unități Administrative ale Raionului 	20,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat;

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3. Capacitarea (CRT)	2022 - 2026: anual	•	au reprezentat în CRT • 3 sesiuni de formare • 28 membri capacitați	20,000	Bugetul Local Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Includerea activității CRT în activitatea Centrului de Tineret	2023	• DITS • CRT • CRTR	• Planul de acțiuni al Centrului de Tineret actualizat		Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 4.3. Dezvoltarea competențelor de atragere de granturi în raion

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Capacitarea ONG-urilor de tineret	2022	• DITS • ONG	• 3 sesiuni de instruire • Minim 20 de participanți	37500	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Capacitarea Consiliilor de Elevi	2022-2026: anual	• DITS • ONG • CLE	• 3 sesiuni de instruire • Minim 25 de participanți	24,500	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Capacitarea membrilor Consiliului Raional al Tinerilor	2022-2026: anual	• DITS • ONG • CRTR	• 3 sesiuni de instruire • 28 de participanți	10,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 4.4. Promovarea democrației participative

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Organizarea activităților de alegere a Președintelui CE cu implicarea elevilor	2023-2026: anual	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG • CLE 	<ul style="list-style-type: none"> • 34 sesiuni de alegeri organizate • 34 Președinți CE aleși prin vot direct al elevilor 	17,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Implicarea membrilor CE în procesul decizional la nivel de instituții de învățământ	2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> • DITS • ONG • CLE 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulament aprobat • 4 rapoarte de monitorizare prezentate 	Nu implică cheltuieli financiare	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Crearea Consiliilor locale de Tineret	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 10 Consilii create 	50,000	Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Promovarea implicării Consiliilor locale de Tineret în monitorizarea APL	anual	<ul style="list-style-type: none"> • CLE • CRT • DITS 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 15 consilii implicate • Minim 10 APL-uri monitorizate 	Nu implică cheltuieli financiare	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 4.5. Promovarea voluntariatului

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Acordarea consultanței ONG-urilor de tineret în vederea obținerii Statutului de Gazdă de Voluntariat	2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • ONG • DITS • APL II 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 5 ONG-uri obțin statutul 	7000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2. Realizarea activităților tematiche de voluntariat în raion	Anual	<ul style="list-style-type: none"> DITS CRT ONG CLE 	<ul style="list-style-type: none"> Minim 12 activități realizate Minim 360 tineri implicați 	35,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Concursul Raional: Cel mai activ Voluntar	2023-2026: anual	<ul style="list-style-type: none"> APL II DITS CRT 	<ul style="list-style-type: none"> Regulamentul concursului aprobat 3 ediții ale Concursului realizate Minim 15 tineri premiați 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Direcția strategică 5.

Promovarea incluziunii sociale în rândul tinerilor

Obiectiv specific 5.1 Sporirea gradului de coeziune socială între tineri și diminuarea fenomenului bullying-ului în rândul tinerilor

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Campanie de informare a elevilor	2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> DITS ONG CRT 	<ul style="list-style-type: none"> 3 campanii 2500 de elevi informați 	2000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Campanii de informare a părinților	2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> DITS ONG 	<ul style="list-style-type: none"> 3 campanii 1000 de elevi informați 	2000	
3. Sesiuni de formare a psihologilor școlari	2021-2026	<ul style="list-style-type: none"> ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> 4 sesiuni de formare 34 persoane instruite 	39,000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Sesiuni de instruire a tinerilor pentru diminuarea	Anual	<ul style="list-style-type: none"> ONG 	<ul style="list-style-type: none"> 5 sesiuni 	37,500	Fonduri externe; Bugetul de

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
fenomenului de bullying și realizarea incluziuni			<ul style="list-style-type: none"> 100 persoane implicate 		Stat; Bugetul Local

Promovarea conceptului de incluziune socială în rândul tinerilor

Obiectiv specific 5.2

Promovarea conceptului de incluziune socială în rândul tinerilor

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Activități de tineret – Ziua Mondială a persoanelor cu dizabilități	2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Direcția Învățământ, Tineret și Sport 	<ul style="list-style-type: none"> 4 activități raionale realizate Minim 4000 de tineri implicați 	8000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Sesiuni de instruire a directorilor adjuncți pe educație	2022-2025	<ul style="list-style-type: none"> DITS ONG 	<ul style="list-style-type: none"> 8 sesiune 34 beneficiari 	55,000	Bugetul local Bugetul de stat; Granturi
3. Realizarea materialelor educative pentru tineri	2022	<ul style="list-style-type: none"> APL II DITS CRT ONG 	<ul style="list-style-type: none"> Un ghid de bune practici realizat 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
4. Promovarea campaniilor de sensibilizare în rândul tinerilor	2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> CRT ONG DITS 	<ul style="list-style-type: none"> 2 campanii realizate 1500 de tineri informați 	2000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
5. Includerea activităților de promovare a incluziunii în activitatea Centrelor de Tineret	Începând cu 2022	<ul style="list-style-type: none"> DASPF CRT ONG 	<ul style="list-style-type: none"> Planul de acțiuni al Centrului de Tineret actualizat 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Obiectiv specific 5.3

Adaptarea infrastructurii sociale pentru creșterea gradului de
acesibilitate a clădirilor în special a instituțiilor de învățământ

Activități	Perioada	Responsabili	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1. Evaluarea gradului de accesibilitate a clădirilor	2022	<ul style="list-style-type: none"> • Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei • Direcția Învățământ, Tineret și Sport • Parteneri externi/ ONG-uri 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport de Evaluare 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
2. Întocmirea planului de acțiuni privitor la creșterea accesibilității clădirilor	2023	<ul style="list-style-type: none"> • Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei • Direcția Învățământ, Tineret și Sport • Parteneri externi/ ONG-uri 	<ul style="list-style-type: none"> • Un plan de acțiuni realizat și aprobat 	5000	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local
3. Implementarea planului de acțiuni privitor la creșterea accesibilității clădirilor	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei • Direcția Învățământ, Tineret și Sport • Parteneri externi/ ONG-uri 	<ul style="list-style-type: none"> • Minim 10 clădiri accesibile pînă în 2025 	Din contul și în limitele bugetului raional, donatori externi, buget ONG-uri;	Fonduri externe; Bugetul de Stat; Bugetul Local

Secretar al consiliului raional

R.Postolachi